

TONI SALMASO



(in)visibile



Abbandono - 2008 / acr su tela 73x143

Opuštěnost - 2008 / akryl na plátně, 73 x 143 cm



Luogo - 2009 / acr su tela 90x135

Místo - 2009 / akryl na plátně, 90 x 135 cm

Malířství v současném výtvarném umění se ve srovnání s minulostí stalo něčím podstatně odlišným. Ve druhé polovině XX. století začala být malba považována za oblast, která měla být překonána, s níž bylo domněle potřebné se nadobro vypořádat. Tak se měl vyřešit její vnitřní rozpor, který s sebou nesla a který v průběhu vývoje moderního umění narůstal. S nástupem fotografie a filmu postupně odezněly poslední stopy tradice spojující obraz s úkolem napodobení či zastupování reality a výtvarné umění se vydalo na cestu hledání určitého jiného druhu "pravdivého sdělení", která spočívala v prezentaci "uměleckého díla" jako objektu (stejně tak gesta, akce, instalace či performance) a jeho fyzické skutečnosti samotné. Otázka kvality takových počinů a jejich obsahového sdělení pak byla řešena v konceptuální dimenzi. Malba uchovávací si spojení s reprezentací viditelné skutečnosti byla vnímána spíše jako určitá krajnost, cosi příliš ideologizovaného (viz např. rétorický realismus za totalitních režimů) anebo byla považována za nedostačující době, za neschopnou pojmut rozpory a složitost společnosti (včetně jednotlivce v ní) v její otevřenosti a strukturální rozvolněnosti.

Navzdory výše uvedenému však malba i v dnešní době žije svým vlastním životem, i když novým a odlišným způsobem. Stala se - ještě více než jiné výtvarné obory anebo společně s nimi - nástrojem pozorné, až k detailům mířící reflexe. Je to dáno povahou společnosti přebujelé komunikace, jejíž podstatou je zmnožení "ideologických" vyobrazení jiného druhu, povrchních konzumních ikon redukováných na nejprimitivnější dimenzi sdělení. Ruku v ruce s tím je člověku systematicky odebírán hlubší obsah pozorování a nahlížení věcí, základních poznávacích operací, které pozbývají smysl, pokud jim chybí dimenze zastavení, přemítání a porozumění. Malba se tak najednou znovu stává téměř nezbytnou v procesu návratu smyslu pro pozorné nahlížení reality a účast na její existenciální houbce. Malba znovu otevírá "prostor pro meditaci", pro analýzu věcí a jevů, která zjevně chybí v kultuře přímočaré prvoplánové komunikace zprostředkované plytkými obrazovými symboly.

Hmatatelným způsobem se to projevuje v obrazech Toniho Salmasa. V jeho podání staré továrenské bloky, opuštěné průmyslové objekty, rozpadající se baráky bez jakékoliv hodnoty, dokáží vnímavému pozorovateli odhalit neočekávanou formální vyváženost, neotřelé kompoziční tvarosloví a stavebnost barevných ploch. Všechny tyto kvality se odvíjejí od předem zvoleného autorského záměru, jsou v něm určitým způsobem předznamenány, počínaje pracovní metodou vycházející z fotogramů. Daný záměr se posléze vyjevuje skrze barevnost a rozložení kontrastních, či navzájem se překrývajících ploch. Tento tvůrčí proces připomíná východiska (ne však motivy) pop-artu a jeho grafických odnoží (obzvláště mi přicházejí na mysl autoři jako Tadini, Schifano či Festa) a dává obrazu emotivní napětí (tento vjem je často zdůrazněn vypjatými kontrasty a škálami čistých, sytých barev). To dovoluje divákovi vstoupit do "konceptuální" dimenze vize samotné. Barevné řešení je často tvořeno silnými koloristickými a světelnými kontrasty omezeného počtu tónů (někdy se vše odehrává jenom v monochromních šedých škálách)

vzdálených jakémukoliv realistickému popisu. Celek potom tihne ke konceptuální transfiguraci určitého zvoleného výseku reality. V tomto případě se jedná konkrétně o výjevy devastované městské krajiny či opuštěných továrenských objektů určených k demolici, které se ve vyobrazení převážně zjevují v novém projasněném pohledu, v předznamenání života, který se na těchto místech znovu rozproudí, ve výtvarném zpracování čistých linií a barevných ploch odhalujících skrytý potenciál harmonie. Je to harmonie, která je v námětu jakoby už s předstihem obsažena, je však nutné, aby byla objevena cestou „dlouhého“ meditativního procesu malířského zpracování, abychom si připomněli, kolik krásy kolem sebe dokážeme zničit či zanedbat, když ztratíme schopnost jejího nahlížení a objevování. Ve skutečnosti to není tak, že by krása kolem nás neexistovala, ta dokonce nechybí ani v opuštěných, degradovaných místech; je to jednoduše tak, že my sami musíme obnovit schopnost svého zraku, intelektu i srdce, abychom ji znovu objevili.

Další okruh obrazů Toniho Salmasa vyjevuje s větší rozhodností vypjaté, dramatické a emoční tenze. Zřetelněji se přitom projevují spojitosti s autory jako Schifano či Basquiat. Salmasovo pojetí je zde záměrně expresivnější a jistým způsobem útočnější, jakoby autor chtěl s palčivou naléhavostí vyzvednout potřebu kontemplativního nahlížení situací „všedního“ života, což se v těchto dílech projevuje příznačněji než v ostatních „městských vedutách“.

Setkáváme se zde zkrátka s výsostně soudobou malbou přesvědčivých poetických a transfiguračních kvalit, která nás vybízí k pozornému nahlížení světa kolem nás. Salmasovy obrazy nevydají své sdělení náraz, na první zběžný pohled, ale vyžadují opakované pozorování, postupné objevování hry barev a vztahů mezi jednotlivými plošnými a prostorovými plány, které jsou zdůrazněny vyvažováním chromatických kontrastů. Je to téměř jako bychom se přitom mohli učit způsobu pozorování věcí kolem nás, často zdánlivých banalit, s vnímavostí a otevřeností k neustálému objevování krásy uprostřed fádni a často nevhledné každodennosti.

Za prvním, bezprostředně vnímaným obrazovým plánem, který nám tyto malby nabízejí, není z pohledu diváka příliš těžké rozpoznat jejich konceptuální poselství: *Také na vybydlených místech určených k demolici, kde se vše zdá ošklivé, šedivé a v úpadku, můžeme objevit stopy krásy a životní poesie jako něco konstantního co přetrvává, protože je to základní potřeba naší duše.* My sami potřebujeme utvářet svůj vnitřní svět tak, abychom znovu nabyli základní schopnosti nahlížení a paměti, abychom dospěli k obnovení smyslu věcí kolem nás a k hledání jejich skutečného obsahu.

Antonio Zimarino
1. prosince 2008



Luogo - 2008 / acr su tela 88x177

Místo - 2008 / akryl na plátně 88 x 177 cm

Toni salmaso è nato nel 1964 a Padova vive e lavora a Milano

Esposizioni

- 1998 - Firenze, Caffè Giubbe Rosse, "La Creazione
- 1998 - Firenze, Palazzo Vecchio, "Interni"
- 1999 - Firenze, Scala Teatina, "Installazione di pittura su scala 1:100"
- 1999 - Incisa Val'd'Arno (FI), "In punta dei piedi"
- 2000 - Incisa Val'd'Arno (FI), Forum dell'Arte"
- 2000 - Montecatini Terme (PT), "Natura"
- 2001 - Savignano (MO) Villa Falloppie, "Spazio Colore Luce"
- 2001 - Brescia, Pieve Urago Mella, "La Porta della Bellezza"
- 2002 - Provaglio d'Iseo (BS) Monastero S. Pietro in Lamosa, "Sperando"
- 2004 - Brescia, Pieve Urago Mella, "Divenire"
- 2006 - Bagnolo S. Vito (MN) Fashion District Mantova Outlet, "Il filo di G"
- 2006 - S. Giacomo delle Segnate (MN) Ca di Pom, "Il filo di G"
- 2006 - Stezzano (BG), Eternit, "Il filo di G"
- 2007 - Castello Cabiaglio (VA), Chiesa S. Carlo, "Contaminazioni"
- 2007 - Finalborgo (SV), Complesso Monumentale S. Caterina, "Lo sguardo nell'Arte"
- 2008 - Milano, Rotonda San Carlo, "Sperando"
- 2009 - Brescia, Pieve Urago Mella, La Bicicletta
- 2009 - Rimini, Castel Sismondo, "Città vicina al tuo Cuore"